

Zespół Szkolno- Przedszkolny
w Niwiskach

„Szkola właściwych postaw i zachowań”

SZKOLNY PROGRAM

PROFILAKTYKI

2016/2017

ZADANIA SZKOLNEJ PROFILAKTYKI

Zadania	Treści i formy realizacji	Realizatorzy
<p>Zadanie I:</p> <p>Przygotować nauczycieli do realizacji celów programu profilaktyki</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zebrać informacje na temat nauczycieli przeszkolonych, szkolących się i chcących się szkolić w zakresie profilaktyki 2. Zaplanować wewnętrzne doskonalenie nauczycieli zgodne z oczekiwaniami i potrzebami nauczycieli 3. Nawiązać kontakt z placówkami wspierającymi pracę szkoły (Sąd Rejonowy, GOPS, Gminna Komisja do Spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych) 4. Przygotować zestawy literatury, programów autorskich i profesjonalnych dla nauczycieli zainteresowanych tematem 5. Doposażyć bibliotekę szkolną w fachowe materiały i publikacje 6. Stworzyć wykaz fachowych materiałów i publikacji 	<p>Pedagog</p> <p>Dyrektor</p> <p>Nauczyciele</p> <p>Psycholog</p> <p>Biblioteka szkolna</p> <p>Autorzy programów i inicjatorzy różnorodnych działań</p>

<p>Zadanie II:</p> <p>Wdrożyć programy wychowawczo-profilaktyczne, działania i przedsięwzięcia w</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdiagnozować potrzeby uczniów: przygotować narzędzia badawcze, opracować wnioski 2. Realizacja działań profilaktycznych zgodnie z potrzebami uczniów w klasach. 3. Zaplanować realizację celów profilaktycznych na: imprezach sportowych, 	<p>Wychowawcy</p> <p>Pedagodzy</p> <p>Nauczyciele</p>
---	--	---

ramach Szkolnego Programu Profilaktyki	rozrywkowych, wyjazdach, wycieczkach, zajęciach pozalekcyjnych 4. Pomoc uczniom sprawiającym trudności wychowawcze w odniesieniu sukcesu i znalezieniu miejsca w społeczności szkolnej 5. Pomoc uczniom niepełnosprawnym w odniesieniu sukcesu i znalezienia miejsca w grupie 6. zaplanowanie działań związanych z bezpieczeństwem w sieci 7. Upowszechnianie czytelnictwa oraz rozwijanie kompetencji czytelniczych	Nauczyciel informatyki Nauczyciel biblioteki, wychowawcy
Zadanie III Dbłość o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie, szkole	1. Zapoznać uczniów z obowiązującymi regulaminami: szatni, stołówki, sal lekcyjnych, świetlicy, zabaw w czasie przerw ,wycieczek 2. Zintegrować zespoły klasowe. 3. Zdobyć umiejętności właściwego zachowania się w trakcie wypadków, zagrożeń (udzielanie pierwszej pomocy). 4. Utrwalić zasady: „bawimy się bezpiecznie, przyjemnie i kulturalnie”. 5. Nazywać uczucia własne i innych – panować nad emocjami, agresją i przemocą. 6. Wyposażyć uczniów w umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach. 7. Działania na rzecz kształtowania postaw oraz wychowania do wartości	Pedagodzy Wychowawcy Pracownicy różnych instytucji wspierających nauczyciele wychowawcy
Zadanie IV: Współpraca z rodzicami i opiekunami	1. Zapoznać rodziców z wynikami diagnoz uczniów 2. Przygotować stosowne zestawy literatury tematycznej dla rodziców i opiekunów (pedagogizacja). 3. Zapoznać rodziców z dokumentacją obowiązującą w szkole 4. Informować rodziców o instytucjach wspierających proces wychowawczy dzieci. 5. Zaangażować rodziców w działania wychowawcze szkoły, klasy, zajęcia pozalekcyjne, imprezy sportowe i rozrywkowe. 6. Wspierać działania wychowawcze rodziców. 7. Zmobilizować rodziców do podnoszenia kompetencji wychowawczych poprzez korzystanie z ofert szkoły i innych instytucji.	Wychowawcy Biblioteka szkolna Pedagodzy Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Organizatorzy imprez Rzecznik Praw Ucznia Instytucje wspierające

<p>Zadanie V:</p> <p>Współpraca z instytucjami wspierającymi proces wychowawczy dziecka</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaplanować zasady współpracy. 2. Kontynuować współpracę z instytucjami: Straż Pożarna, Policja, Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 3. W zależności od potrzeb organizować spotkania przedstawicieli wybranych instytucji z Radą Pedagogiczną, z rodzicami i uczniami 4. Korzystać z ofert w/w instytucji w pedagogizacji rodziców, szkoleniach rady Pedagogicznej, prowadzeniu zajęć dla uczniów i weryfikacji programów profilaktycznych 	<p>Pedagodzy</p> <p>Dyrekcja</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Rodzice</p>
<p>Zadanie VI:</p> <p>Troska o bezpieczeństwo i zdrowie</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Otoczyć szczególną opieką dzieci sześciolletnich (zajęcia warsztatowe) 2. Zorganizować zajęcia praktyczne z zasad bezpiecznych zachowań w szkole, bezpiecznego poruszania się po drodze 3. Realizować strategię przeciwdziałania przemocy w szkole (apele, teatryki profilaktyczne) 4. Uwrażliwić uczniów na bezpieczne formy spędzania wolnego czasu w różnych porach roku. 5. Poznać plan ewakuacji szkoły (próba ewakuacji) 6. Podejmować działania dla ochrony zdrowia własnego i innych - negatywny stosunek do substancji uzależniających i dopalaczy (zajęcia z profilaktyki uzależnień, pogadanki, lekcje wychowawcze, pedagogizacja rodziców) 7. Budować właściwe więzi i relacje z zaznaczeniem własnego miejsca w rodzinie, okazywanie szacunku dla osób starszych 	<p>Przedstawiciele Policji</p> <p>Pedagog</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Dyrektor</p> <p>Dyrektor</p> <p>Wychowawcy</p> <p>Dyrektor</p> <p>Wychowawcy</p>

	<p>8. Udzielać pomocy potrzebującym (zbiórki)</p> <p>9. Rozwiązywać problemy i trudne sytuacje (kształtowanie zachowań asertywnych, zalet pracy zespołowej; uświadamiać uczniom skutki jakie niesie obniżenie czyjejś wartości, zajęcia WDŻ, filmy profilaktyczne, dyskusje na temat tolerancji)</p>	<p>Przedstawiciele Straży Pożarnej</p> <p>Wych. świetlicy</p> <p>Pedagog</p> <p>Wychowawcy, Rodzice</p> <p>Policja, Wychowawcy</p> <p>Rodzice i opiekunowie, SU</p> <p>Nauczyciele, Pedagog, Wych. świetlicy</p>
--	---	--

PROCEDURY

1. Działania interwencyjne w szkole

W celu stworzenia w szkole warunków zapewniających uczniom bezpieczeństwo, ochronę przed przemocą, uzależnieniami, demoralizacją oraz przejawami patologii społecznej ustala się, co następuje:

Rodzice ucznia są bezzwłocznie zawiadamiani o każdym przypadku naruszenia przez niego obowiązujących w szkole zasad.

W przypadku zagrożenia zdrowia ucznia szkoła zapewnia mu niezbędną opiekę medyczną oraz zawiadamia o zaistniałym przypadku rodziców.

Policja wzywana jest w przypadku:

- znalezienia na terenie szkoły substancji psychoaktywnych (narkotyków, dopalaczy itp.)
- gdy istnieje podejrzenie, że uczeń może posiadać substancje psychoaktywne,
- gdy zachowania ucznia zagrażają jego bezpieczeństwu i innych osób,
- kradzieży lub innych wykroczeń.

W przypadku stwierdzenia lub podejrzenia, że uczeń jest na terenie szkoły pod wpływem alkoholu lub innych substancji psychoaktywnych (narkotyków, dopalaczy itp.) przedstawiciele szkoły podejmują następujące działania:

- zapewniają w razie konieczności uczniowi opiekę medyczną,
- zawiadamiają bezzwłocznie rodziców,
- ustalają termin spotkań z uczniem i jego rodzicami,
- prowadzą rozmowę z uczniem,
- prowadzą rozmowę z rodzicami, w czasie której wspólnie ustalają dalsze działania wobec dziecka, zasady współpracy i możliwość uzyskania pomocy specjalistycznej (uczeń w obecności rodziców podpisuje kontrakt, w którym zobowiązuje się do zaprzestania używania substancji psychoaktywnych i przestrzegania określonych w kontrakcie reguł zachowania. Nadzór nad wypełnieniem kontraktu przez ucznia sprawują rodzice, wychowawcy, pedagog, psycholog),
- informują rodziców uczniów mających problemy związane z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych o funkcjonowaniu powołanych do rozwiązywania danych problemów placówek specjalistycznych.

W każdym przypadku rozwiązywania problemów – związanych z naruszeniem przez ucznia obowiązujących w szkole zasad – niezbędna jest ścisła współpraca wychowawcy klasy z rodzicami ucznia.

Brak współpracy ze strony rodziców oraz dalsze zachowanie ucznia niezgodne z obowiązującymi normami powodują konieczność podjęcia innych działań przewidzianych prawem:

- zastosowanie określonych w statucie szkoły konsekwencji dyscyplinarnych, łącznie z możliwością przeniesienia ucznia do innej szkoły,
- zgłoszenie sprawy do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego.

W klasie, w której ujawniono problemy związane z substancjami uzależniającymi, demoralizacją lub przejawami patologii społecznej są prowadzone dodatkowe zajęcia wychowawczo – profilaktyczne.

Powyższe działania interwencyjne są prowadzone przez pracowników szkoły.

2. Jednolity system reagowania na agresję i przemoc.

System reagowania powinien uwzględniać następujące założenia:

- należy reagować na każdą sytuację, w której występuje agresja i przemoc,
- brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo tak się zachowywać,
- doraźne sytuacje wymagają szybkiej i zdecydowanej interwencji,
- ważne jest wykazanie troski o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i sprawcy). Nie należy potępiać ucznia, ale wskazywać na zachowania nieaprobowane, wyrażać brak zgody na stosowanie agresji i przemocy,
- każdą sytuację trzeba wnikliwie rozpatrywać,

- konieczne jest współdziałanie z innymi nauczycielami i udzielania sobie nawzajem wsparcia.

Osoba podejmująca interwencje powinna unikać:

- agresji fizycznej,
- agresji słownej (nie obrażać, nie zawstydząć, nie oceniać ucznia, nie stosować komunikatów typu „Ty”),
- okazywania niepewności,
- długich monologów i moralizowania,
- wchodzenia w rolę sprawcy, by mu pokazać, co czuje osoba poszkodowana.

Powinna natomiast:

- reagować stanowczo,
- mówić prosto i jasno,
- traktować sprawcę jak osobę, która może sama wziąć odpowiedzialność za swoje czyny,
- jeśli to konieczne to użyć siły, ale tylko tyle, ile potrzeba np. do rozdzielenia bijących się uczniów,
- szanować ucznia (mówić o zachowaniu, nie o osobie).

Interwencja powinna być odnotowana w dokumentacji szkolnej – zgodnie z przyjętymi przez szkołę procedurami.

W przypadku braku efektu interwencji doraźnej nauczyciel powinien podjąć dalsze działania:

1. Przeprowadzić rozmowę z uczniem (uczniami) o jego zachowaniu:

- jeżeli w zdarzeniu przemocy uczestniczy więcej niż jedna osoba należy rozmawiać z każdym z osobna, zaczynając od lidera grupy,
- miejscem rozmów powinno być pomieszczenie zapewniające spokój i brak świadków,
- nauczyciel, który decyduje się na przeprowadzenie rozmowy powinien jasno określić jej cel,
- nauczyciel opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy,
- należy zapewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc,
- sprawca (sprawcy) musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat o braku akceptacji zachowania agresywno – przemocowego,
- należy dać uczniowi szansę wypowiedzenia się na temat zachowania będącego powodem interwencji,
- wysłuchać, stosując aktywne metody słuchania,
- jeżeli uczeń milczy należy powrócić jeszcze raz do propozycji pomocy,
- omówić z uczniem skutki przejawianych przez niego zachowań oraz poinformować o potrzebie spotkania z rodzicami.

2. Omówić z rodzicami zachowanie dziecka i ustalić strategię współpracy rodziców ze szkołą:

- pozyskać ich do współpracy,
- ustalić jej zasady,
- opracować wspólnie z rodzicami projekt kontraktu dla dziecka, określić w nim zachowania nieakceptowane, oczekiwania wobec dziecka,
- ustalić katalog kar i nagród, terminy wykonania poszczególnych zadań określonych w kontrakcie,
- ustalić hierarchię konsekwencji oraz zasady odzyskiwania przywilejów.

3. Wspólnie z dzieckiem i rodzicami przyjąć ostateczną wersję kontraktu (dziecko ma prawo negocjować warunki kontraktu).

4. Monitorować realizację kontraktu.

- Jeżeli kontrakt ma być udostępniony innym nauczycielom, o fakcie tym powinni być powiadomieni rodzice i uczeń.
- W przypadku niewywiązywania się z przyjętego kontraktu szkoła powinna podjąć dalsze działania, w tym wynikające z przepisów prawa.
- W rozmowach z dziećmi – ofiarami przemocy należy pamiętać, aby:
 - powiedzieć dziecku o swoich intencjach,
 - okazać ciepło i akceptację,
 - wczuć się w stan emocjonalny dziecka,
 - dostosować się do sposobu mówienia, siedzenia dziecka,
 - aktywnie, uważnie słuchać,
 - zadawać pytania ułatwiające nawiązanie kontaktu,
 - unikać zbyt wielu dociekliwych pytań,
 - być cierpliwym – dawać czas na udzielenie odpowiedzi,
 - nie oceniać dziecka ani zdarzeń, które przedstawia,
 - nie podważać jego wypowiedzi,
 - pomagać dziecku nazywać uczucia,
 - nie mówić za dziecko,
 - nie wyręczać dziecka,
 - pokazywać dziecku jego mocne strony, dowartościować je,
 - docenić odwagę dziecka, kiedy mówi o bolesnych dla siebie zdarzeniach,
 - uszanować jego odmowę i lęk, kiedy nie wskazuje sprawców,
 - przypomnieć prawa, które go chronią,
 - informować dziecko o wszystkim, co zamierzamy zrobić w tej sytuacji,
 - zmotywować je do współpracy (z wychowawcą, pedagogiem szkolnym, terapeutą, przedstawicielami innych instytucji) w celu rozwiązania problemu.

Rodzice dziecka będącego ofiarą przemocy i agresji powinni być poinformowani o problemie, otrzymać wsparcie i pomoc ze strony szkoły (np. kontakt z pedagogiem, wskazanie innych instytucji).

3. Formy i metody realizacji zadań Szkolnego Programu Profilaktyki.

- lekcje przedmiotowe i godziny wychowawcze
- zajęcia pozalekcyjne, koła zainteresowań, SKS, zajęcia edukacyjno- terapeutyczne, zespoły dydaktyczno – wyrównawcze, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia kompensacyjne i terapeutyczne, zajęcia logopedyczne
- konsultacje, porady i pomoc w nadrobianiu zaległości
- szkolenia wewnętrzne i zewnętrzne
- festyny, happeningi, konkursy, quizy w związku z różnymi akcjami profilaktycznymi, np. „Dzień bez Papierosa” itp.
- konkursy, imprezy szkolne, dyskoteki
- gry, zawody i zabawy sportowe;
- wystawy różnorodnych prac uczniów
- realizacja treści programowych zawierających profilaktykę prozdrowotną;
- prezentacje osiągnięć uczniów
- przygotowanie uczniów do zdobycia karty rowerowej
- spotkania z rodzicami
- realizacja programów profilaktyczno- wychowawczych
- spotkania ze specjalistami, prelekcje
- rozmowy indywidualne
- konsultacje z psychologiem
- spotkania w małych grupach
- pogadanki, wykłady, pokazy filmów
- zabawy dydaktyczne
- zajęcia integracyjne
- zajęcia wychowawczo – profilaktyczne
- wycieczki klasowe, rajdy, ogniska
- wyjścia, wyjazdy do kina, teatru, muzeum, filharmonii
- akademie, apele
- działalność SU,
- konsultacje dla rodziców (opiekunów), uczniów
- programy własne (edukacyjne i profilaktyczne)
- gazetki szkolne, plakaty, broszury, ulotki, biuletyny, tablice ogłoszeń
- organizacja akcji charytatywnych
- kiermasze ozdób wielkanocnych i choinkowych

- projekty badawcze
- zapewnianie opieki dla uczniów zaniedbanych wychowawczo i materialnie
- nagrody przewidziane w statucie i WSO
- zapoznanie uczniów z regulaminami obowiązującymi w szkole
- udział w akcjach ogólnopolskich i lokalnych
- przedstawienia, inscenizacje
- drama, dyskusja klasowa, burza mózgów

EWALUACJA

SZKOLNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI

W ustaleniu czy Szkolny Program Profilaktyki przynosi oczekiwane efekty, niezbędna jest ewaluacja, dlatego należy kontrolować:

- co się wydarzyło w czasie realizacji programu i dlaczego (*ewaluacja procesu*),
- czy osiągnięte zostały cele i czy wykonano zaplanowane zadania (*ewaluacja wyników*).

Ewaluacja wyników będzie dotyczyła zadań i celów programu. Zostanie dokonana po zakończeniu działań przewidzianych na **trzy lata nauki szkolnej**.

Elementem ewaluacji jest stałe monitorowanie przebiegu realizacji zadań. Sprawdzenie skuteczności działań będzie końcową ewaluacją wyników.

W celu uzyskania informacji, jak realizowane są zaplanowane zadania i czy w związku z nimi uczestnicy programu napotkali na trudności, dokonywany będzie monitoring programu w ciągu każdego roku szkolnego.

Ewaluacje wyników należy przeprowadzić po zakończeniu czasu przewidzianego na realizację programu. Ważnymi wskazówkami do pracy będą wnioski wszystkich realizatorów programu w każdym roku jego funkcjonowania.

Ewaluacja procesu będzie systematycznym monitorowaniem przebiegu realizacji zaplanowanych działań w celu uzyskania odpowiedzi na pytania:

- Czy dążymy do osiągnięcia celów?
- Czy zadania są realizowane? Jeżeli nie, to dlaczego?
- Jakie trudności mieli realizatorzy w związku z wykonywaniem zadań?
- Co sądzą uczniowie i ich rodzice na temat realizowanych zadań?
- Czy zaplanowane zadania zostały zakończone? Jeżeli nie, to dlaczego?
- Czy w trakcie pracy nad programem wprowadzono zmiany? Jeżeli tak, to jakie i dlaczego?

Sposoby sprawdzania osiągnięć uczniów

- obserwacje, np. podczas ustnych odpowiedzi, sprawdzianów, publicznych występów, pracy w grupie, kontaktów z kolegami na przerwach, uroczystościach szkolnych i środowiskowych,
- analiza dziennika lekcyjnego pod kątem frekwencji, wyników nauczania i zachowania – wyniki frekwencji i nauczania
- analiza dzienników zajęć pozalekcyjnych (wyrównawczych, kół zainteresowań i innych) pod względem liczby korzystających z nich uczniów,
- wywiady z pedagogiem i psychologiem szkolnym odnośnie liczby i rodzaju konfliktów i nieporozumień między uczniami,
- ankiety przeprowadzane wśród uczniów, nauczycieli i rodziców,
- analiza sprawozdań z konkursów przedmiotowych i zawodów sportowych,
- rozmowy z uczniami, innymi pracownikami szkoły, rodzicami.

Normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej

Uczniowie:

1. zawsze są przygotowani do lekcji
2. zachowują się kulturalnie i z szacunkiem
3. nie stosują przemocy fizycznej, psychicznej i słownej
4. swoim zachowaniem i zabawami nie stwarzają zagrożenia dla siebie i innych
5. szanują sprzęt szkolny, swoją i cudzą własność
6. szanują przyrodę, dbają o zielen wokół szkoły i w szkole
7. wymienione normy zachowania obowiązują także w kinie, teatrze, na wycieczkach szkolnych oraz miejscach publicznych
8. o złym zachowaniu kolegów informują dorosłych

Program zaopiniowany do realizacji przez Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski.

.....
.....
.....

Rada Rodziców

.....
.....
.....

Samorząd Uczniowski